

Datum
2021-06-18
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2021-3772

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Remiss angående motion av Magnus Olsson (SD) om att stoppa det utländska tiggeriet, STK-2021-203

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

I ett samarbete mellan Malmö stad och Jämställdhetsmyndigheten har två medarbetare inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen ett regionalt uppdrag mot människohandel.

Genom regionkoordinatorerna har nämnden god inblick i ärenden som rör misstanke om människohandel. Nämndens bedömning är att tiggeri under tvång utgör ett av flera uttryck för den exploatering som utsatta EU-medborgare löper risk att göras till föremål för.

Nämnden bedömer inte att ett förbud mot tiggeri i sig skulle medföra en positiv förflyttning avseende målgruppen livssituation. Nämnden bedömer att en kriminalisering av tiggeriet snarare riskerar att ge negativa effekter i form av ökad utsatthet, i synnerhet i de fall där tiggeriet utförs under tvång. Vidare ser nämnden inte några möjligheter att på lagligt sätt skilja ”utländskt tiggeri” från övrigt tiggeri i ett eventuellt tiggeriförbud.

Nämnden föreslår att motionens förslag om att uppdra åt kommunstyrelsen att återkomma med förslag på hur det utländska tiggeriet ska förbjudas i Malmö ska avslås.

Yttrande

I ett samarbete mellan Malmö stad och Jämställdhetsmyndigheten har två medarbetare inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen ett regionalt uppdrag mot människohandel. Regionkoordinatorernas uppdrag är att informera brottsutsatta om deras rättigheter samt koordinera stödinsatser med exempelvis socialtjänsten, Migrationsverket, polis, sjukvården och boenden. Regionkoordinatorerna kan även, tillsammans med internationella aktörer, verka för att hjälpa till ett tryggt återvändande.

Genom regionkoordinatorerna har nämnden god inblick i ärenden som rör misstanke om människohandel i Malmö eller annan del av Region Syd (Skåne, Blekinge, Kronobergs län och Kalmar län). Koordinatorerna har under perioden 2018-2020 haft 316 ärenden om män-

niskohandel i Region Syd. Av dessa har 16 ärenden haft inslag av tiggeri genom tvång. Av statistiken går inte att utläsa vilket land de personer som tvingats till tiggeri kommer ifrån, men nämndens bedömning är att huvuddelen av tiggeriärendena rör personer från Rumänien eller Bulgarien.

Kommunen har enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för att enskilda som bor eller vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.

Ansvaret är begränsat till stöd och hjälp i akuta situationer när personen vistas i kommunen. Begreppet akuta situationer avser framförallt situationer som uppstår oväntat och oförutsett. Det handlar om att personer inte ska frysa, svälta eller sakna tillgång till tak över huvudet för natten samt ha förutsättningar för att kunna sköta en grundläggande hygien. Vad som är nödvändig hjälp bedöms i varje enskilt fall, men det kan handla om enstaka bistånd för mat, logi eller resekostnader för att kunna ta sig till sin hemkommun eller sitt hemland. För barnfamiljer gäller att socialnämnden ska ta ett särskilt ansvar för att säkerställa barnets bästa.

Utsatta vuxna EU-medborgare har i allmänhet inte rätt till annat bistånd enligt socialtjänstlagen än så kallat nödbistånd. För att säkerställa att personer i denna målgrupp inte lider nöddrivs verksamheterna Crossroads och Vinternatt med stöd från Malmö stöd.

På Crossroads som drivs av Skåne Stadsmission kan utsatta EU-medborgare få frukost, möjlighet att sköta sin hygien samt stöd och vägledning i kontakt med svenska myndigheter och vårdpersonal. Vinternatt är ett vinterhärberge för utsatta EU-medborgare som drivs genom samverkan mellan Malmö stad och Malmö Pingstförsamling. Vinternatt erbjuder mellan januari och mars sovplats, måltid samt tillgång till dusch och toalett. Det står var och en fritt att, utöver att ta del av det stöd som beskrivits ovan, välja att be om stöd från andra organisationer eller privatpersoner. Det finns i svensk lagstiftning inget förbud mot tiggeri, varken för personer av svensk eller utländsk härkomst.

Nämndens bedömning är att tiggeri under tvång utgör ett av flera uttryck för den exploatering som utsatta EU-medborgare löper risk att göras till föremål för. Exploateringen sker även på andra sätt genom exempelvis tvångsarbete, arbete utan rimliga villkor eller utnyttjande för sexuella ändamål. Nämnden bedömer inte att ett förbud mot tiggeri i sig skulle medföra en positiv förflyttning avseende målgruppen livssituation.

Nämnden bedömer att en kriminalisering av tiggeriet snarare riskerar att ge negativa effekter i form av ökad utsatthet, i synnerhet i de fall där tiggeriet utförs under tvång. Vidare ser nämnden inte några möjligheter att på lagligt sätt skilja ”utländskt tiggeri” från övrigt tiggeri i ett eventuellt tiggeriförbud.

Arbetsmarknads- och socialnämnden överlåter åt tekniska nämnden att besvara motionen utifrån ordningsperspektivet.

Mot bakgrund av vad som framförts föreslår nämnden att motionens förslag om att uppdra åt kommunstyrelsen att återkomma med förslag på hur det utländska tiggeriet ska förbjudas i Malmö avslås.

Ordförande

.....
Joel Laguna (L)
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Ingrid Gunnarson (M), Farishta Sulaiman (M) och Joacim Ahlqvist (C) avser inkomma med ett särskilt yttrande, bilaga.

Magnus Olsson (SD) och Simon Enqvist (SD) avser inkomma med en skriftlig reservation, bilaga.